

dát dohodu mezi MNV a Občanským fórem k posouzení občanům na veřejné schůzi.

Požadavek na reorganizaci MNV a jeho rady podle nových zákonných ustanovení a dohod u kulatého stolu nebyl vznesen, nedošlo tedy ke konfliktu mezi dosavadní správou obce a Občanským fórem. Šlo je nečistým ukázkou uznání korektnosti a aktivity volených funkcionářů MNV, odpovídajících za správu obce.

Počasí

Průběhem roku 1990 byla zima mírná, teplotami okolo 0°C. Ke konci ledna přitáhlo, ale teploty v obci neklesly pod -20°C. Přitom sněhu bylo málo. Nikdykrát sice napadlo, ale radly roztáhl. Pak přišel mimořádně teplý únor, podle zákonů nejteplejší od r. 1445, kdy se před 215 lety kačely v pražském Klimentinu kačely teploty poprvé měřit. V březnu pak přišel pokles teplot až na -10°C a část narasřezých paprsků pomrál, zejména oříšky. Úroda ovoce pak byla v obci nejvícešší za celé desetiletí. Koncem března se oteplilo. Jarní, kukuríce a bob byly zasety včas a dobře vzešly. Přetrvavší počasí trvalo do první dekády června.

Sucho, vedro, počasí.

Trébaže na Medarda (8. června) ještě pršelo, nastalo po něm velké sucho a horko. Sulický potok úplně vyschl, také vyčištěné koupaliště kůstalo bez vody. Také studny, zejména na Vápenec a v horní části Dobřích Žibčan měly vody málo. K kalivám káhradok si někteří občané vozili vodu k nádobám na nároci, pitnou vodu ke studánky. Objevily se opět přírodní misky, proč se v obci nebyl udělán vodovod. Byl to však problém kdražé vhodné vody. Ze Šebířky jí Praha nechce dát.

Sucho a vedro trvalo celý červenec. Přišly i počasí: 4. srpna shořelo u Radějovic 17 ha jodimene na stojatě. Hasit přijela 9 sborů, včetně družstva ze Lske. Kombinér se stejného stačil včas odjet do bezpečí, shořelo však okolo 100 tun nezvyklá ceněho obilí a slámy.

Na druhý den, v neděli 5. srpna vznikl požár v lese na psáreckém katastru, nad koupalištěm. Sjel se 4 story a cisterny k jinčarské cihelně. Díky včasnému zákroku se podařilo lesní požár omezit asi na 2 ha, jistě nebyl rozšířen do proschlého lesního travnatého prostoru. Pak by škoda byla větší, i likvidace požáru obtížnější. Mohl ohrožit i chatovou osadu v lese. Občané z osady však havit neposahali, ani se neuvědomovali, jaké nebezpečí jim hrozilo.

Sucho sušovalo sláň. Tráva na zahradách, listí na stro-mech, na polích kukurice, cukrovka a rajčata kvasnaly, jejich úroda byla ohrožena, i když na jaře byly porosty slibné. Zavelhla také asi polovina stromků vysazených při silnici k Libři. Snad je mohly zachránit dvě vydatné závlahy, ale v záplavě vlastních starostí na to nikdo nevzpomněl.

Teprve koncem srpna přišlo několik malých přeháněk. První vydatnější deště přišly v září. Na polích ještě něco zachránilo. Ve studních se však hladiny vody neobnovily, jistě ani v říjnu, protože hladina spodní vody obecně poklesla. Část ku-kurice ještě pak vegetovala dál, podobně i cukrovka. Po deštích se podařilo pole korat a košat, osiny se slušně klonaly.

Do konce roku však už moc srážek nepřišlo. Zahradkářii ještě před zimou stromy zalévali, pokud měli čím. Mírné počasí se udrželo do konce listopadu. Teprve začátkem prosince přišly mrazy do -10°C a mkrné sněžení. Do vánoc se však opět oteplilo, byly tedy na blátě. Takové počasí se pak udrželo do konce roku.

„Proteční akce“

Rok 1990 začal v psárecké obci vzrušením. Začátkem ledna se na dveřích samoobsluhy v brázdě objevil ručně malovaný, ale nepodepsaný plakát: „Zachraňte stromy!“ Kritizoval kamēr vykáčet zplaněli a proschlí jabloně při silnici k Libři. Stromy mám rád a vím, co pro život lidí znamenají. Často jsem okolo zmíněných stromů chodil. Připomínaly však spíše košata než jabloně. Někteří snivaly v přehovtlých ko-runách i jablka, ale sněhodnuce olovem k benámské projektě-jicích aut. Před rokem se objevila parta cíacích lidí, kteří ja-blka setřáslí a pravděpodobně prodali na mošt. Ten pak asi ke křani lidem příliš nepřispíval. Proto byla potřeba stromy odstranit, jak se to děje i jinde. Byly vysázeny před 40-50 lety, kdy okolo silnice jekdily hlavní koňské potahy. Tuto okolnost zřejmě autor plakátu neuvážoval.

Proto rada MNV přes protest plakátu rozhodla stromy vykáčet a vysadit nové, divoké stromy. Akce se ujelo mžabí-vecké sdružení „Borovina“. Lokácko a spálilo jabloně, vysadilo v brázdě jeřáby a jevozy.

Ve Štědríkce začalo JZD 1. Maj s úpravou objektu po-stavením mycí rampy. Opět se objevily protesty a podpisové listiny k bytovk. Také tady šlo o nedorozumění. Po vysvětlení, že místo bytového hmoždění a nepravých nádrček, kde se hromadila dešťová voda se klytly močovky - ideální líkači kornáři - bude betonová plošina, řádně kanalizovaná, pro-testy ustaly. Při kolaudaci pláta pak nebyly připorovány.

Čistička odpadních vod.

Třetí, nejdůležitější protest občanů se týkal umístění čističky odpadních vod. Původně předpokládané umístění v loucech pod obcí stavební komise z ONV neschválila. S odůvodněním, že při velké vodě (stoleté) je toto řešení kaparováno, což by vyvolalo ekologickou havariii i zničení čističky. Proto komise určila umístění čističky na louce pod fotbalovým hřištěm.

Proti tomu však měli někteří občané námítky, že při bude provoz čističky rosit ticho, že při foukání do okolí a na hřiště kápkách apod. Protestní petici podepsalo několik desítek občanů a tvrdě jim, že kdekoli se vystaví čistička odpadních vod, nebude o veřejnosti projednána.

To neodpovídalo pravdě, protože o čističce se jednalo na několika veřejných schůzkách MNV, k nimž občani však na nich nebyli. Umístění čističky bylo kompromisem k rozhodnutí nadřízených kompetentních orgánů, asi oprávněně. Aby se občani mohli přesvědčit, že čistička okolí neruší, poslal je MNV na obhlídku stejného zařízení do Bernartic - obce, kde už taková čistička funguje. Tam se občani přesvědčili, že provoz čističky okolí neobtěžuje. Protesty pak ustaly.

Na určeném stanovišti pak začaly stroje z cihelny skrývat ornici, byly navazeny cihly a písek na stavbu zařízení. Navštívil se i realizátor stavby - Agropodnik Praha - Edpud - s nímž byla uzavřena hospodářská smlouva. MNV se snažil práce urychlit i k tomu důvodu, že na již minulého roku dodané zařízení Vítkovice dorazí kármu 12 měsíců od

dodávkou. A čas běží. Na veřejném plénumu posléze MNV 26. čísla, za něžti 24 poslouchá bylo 14 přítomných občanů informováno, že dokumentace čističky byla schválena, vydána stavební povolení, vystavbu převzal Agropodnik a pro finanční rok 1990 na ni ONV uvolnil 1 milion Kčs. Stavba tedy mohla začít.

Ale až o měsíc později bylo na radě MNV rozhodnuto, že ONV a rozhodnutí ministerstva financí, zastavil provádění všech akcí, Z" (investičních) a jejich financování a rozpočtu MNV. Avšak Agropodnik může požadovat peníze za odstoupení od smlouvy, technologické zařízení za 1,5 milionu korun leží na nároci, jeho zakázání lhůta prochází.

MNV dost bozmočně žádá o finanční prostředky k ukončení stavby. Přitom jde o obecní výjmu, ke které není širšího prostředí, čistoty vody ve Vltavě. Občané také už z vyčištění vody úžitek mít nebudou, jen čistě svědomí, že voda odcházející z jejich obce nebude zhoršovat kvalitu vody ve Vltavě. Ve výhledu na rok 1991 snad bude možné dokončit v obci rozpracované akce. Doufáme, že se to bude vztahovat i na čističku odpadních vod ve Vltavě. Jinak by se o ekologii jen mluvilo.

Další slukel

Zastavily se také práce na dokončování dosud slukel. Nestálo by rozemáhaví znechucení MNV až nedokázal ve veřejném prostředí získat občany k dobrovolným brigádám. Zvláště, když se proti nim postavilo i občanské sdružení. Proto objednal dokončení vnitřních prací na

V roce 1990 dosáhlo družstvo průměrného výkonu obilí 5,36 t/ha z hektaru (5,4t. pšenice, 5,45t. jarního ječmene, 5,4t. ozimého ječmene a 5,3t. u křta) Cukrová křpa dala 26 tun, ale cukernatost byla v teplém roce vyšší, takže se finanční výsledek téměř vyrovnal. Průměrná dojitost asi tisíce dojnic byla 4.150 litrů. Celkově bylo na dojeno 4,3 milionu litrů mléka, což činí 1430 litrů na 1 ha. Kevřového masa prodalo družstvo 550 tun, hovězího 450 tun, broilera 140 tun. V přeprávu na 1 ha zemědělské půdy tedy družstvo prodalo 318 kg masa, což je (jako u mléka) výšoko nad průměr.

Další činnost MNV.

Rada MNV se od počátku roku zabývala žádostmi, a nímisi se na ni obraceli občané, ONV a jiné orgány. K dotazům, jak se amnestovaní vězeňové zapojují do práce, mohla rada sdělit jen to, že nepracují a jsou s nimi problémy. Při jednání s občanským fórem obou částí obce se projednávaly některé návrhy: Zakoupení fekálního vozu a kontejnerů na tuhé odpady, výstavba nového pohostinectví v Dolních Jirčanech, oprava osvětlení a mástráho rozkladu v obci, nové trafo v Bářech i v Jirčanech k posílení příkonu proudu, zřízení veřejné telefonní budky ve Štědříku, osvětlení chodníku ke Štědříku do Jirčan a pod. Problém je v tom, že peníze k realizaci návrhů nejsou.

Přišla i žádost o soukromé provozování pohostinectví v kulturní domě v Bářech, což rada schválila. Žádosti o stavění místa pro rodinné domky a chaty byly zaráženy do pořadníku. Páni Šobotová uplatnili nárok na pozemky

a lesy po sestře, paní Hájková podala žádost o pozemky pro děti. Byl uzloven souhlas s obnovou dikeček v Bářech, doufejme, že už box vypadá.

Na jaře byla vyčištěna a vyřázněna koupaliště v Jirčanech i v Bářech. Avšak při přetřech mračen v květnu bylo koupaliště v Bářech zaneseno bahnem. Po novém vyčištění však nastalo takové sucho, že v potoce přestala téci voda a přes celé léto bylo koupaliště prázdné. Tak se ani nové křikový kiosok s občerstvením u koupaliště neuplatnil. Na podzim vyrostla během 3 týdnů u potoka v Bářech menší prodejna pana Šmida a spol., kde se kromě občerstvení prodávají i drobné suvenýrní předměty.

Z veřejných akcí se konala tradiční veševinka na padli z května 1945. K Mezinárodním dni dětí uspořádal Rapid Psáry fotbalový turnaj žákov a pionýrů ligu „hledání pohledu“. Svaz požární ochrany Psáry získal v okresní soutěži za rok 1989 odměnu 6.000 Kčs.

Rada MNV vzala na vědomí, že se z Brzobojích cihelny vydělil Státní podnik „Cihelna Dolní Jirčany“. Toto osamostatnění dosavadního ředitele může být v budoucnu pro obec výhodné. Několikrát se rada MNV zabývala nedostatky v zásobování, vykupováním některých druhů zboží (prací prášky, cukr aj) které pak bylo provikavě zbrakeno. Zásobování se pak zlepšilo.

MNV nesouhlasil s návrhem MNV Jilové, aby tam byly předány některé pravomoci obce. Za tyto účely budou vybrány poplatky, které by pak obec Psáry už nedostala. Byla také zamítnuta žádost ONV, aby na katastru Psáry, v lese k Salicím, byla křivena skládka tuhých odpadů. I když by byla spodem izolována a zabepecena, je to pro obec

nevýhodné. Proto MNV podmínil souhlas tím, že obec bude napojena na vodovod ze Šelivky a bude dokončena čistírna odpadních vod. Záležitost tím byla odsunutá.

Opozdílo se také zpracováním plánu činnosti MNV, byl pak zpracován jen na období do 3. 12., kdy bude po komunálních volbách. Proběhly také přípravy na sčítání lidu a ekonomickými ukazateli vyjádření domácností. Po 10 letech mělo být k 1. lednu 1991, ale s ohledem na komunální volby bylo odsunuto na 1. 3. 1991.

Rozvod v obci.

Nejvážnějším sporem, který se v obci rozhořel, byla záležitost občanů z Dolních Jirčan o znovurozdělení na dvě obce tak, jak to bylo před sloučením. Kde jsou příčiny? Trochu jsou patrné v dlouholeté vzájemné nevrácnosti občanů k oběma obcím, při čemž byla osada Štědřík, přičleněná k Dolním Jirčanům, velmi neutrální. Byť už při fotbalových zápasech ještě před válkou patřila podle pamětníků vzájemně utkání k nejbouřlivějším, kdy se vedaly hole, byly i facky a sondy. Do Jirčan chodily děti obou obcí do školy, věřící do kostela, ale už před válkou si Psáry chýlily vlastního lvičítov.

Po sloučení obou obcí rozhodnutím z okresu spory trochu ochably. Předseda MNV byl ze Psár, tajemník z Dolních Jirčan, členové MNV a rady přibližně na polovinu. Rozhodující byla aktivita lidí. Při reorganizaci objektů sloučené obce byla budova MNV postavena ve Štědříku,

podobně jako nová mateřská škola. Na brigády chodili občané z obou částí sloučené obce. Psáři tvrdili, že oni víc, ale krdlici - důchodci nej byli za práci placeni, brigádníci nikoliv. Nové samostatky postavila jednota s podporou a prací místních občanů ve Psárech i Dolních Jirčanech. Podobně byla v obou částech obce zřízena koupaliště.

Učební místnaky sporei vznikly po adaptaci staré hospody „Michelka“ ve Psárech na prostorný kulturní dům s odpovídajícím vybavením, zatímco v Jirčanech zůstalo pohostinství ve staré budově. Také dům školky byl umístěn na návsi ve Psárech. Na obou starších bylo odpracováno hodně tisíc bezplatných brigádnických hodin, ale faktorem je, že finančními zdroji byly dotace z ONV. MNV Psáry je dovedl získat, zejména vždy ke konci roku, kdy jiné obce své plány nenaplnily a prostředky na „akce Z“ na okresě pak chýřvaly. Toho Psáry využily.

Je škoda, že v těch letech, kdy peníze byly, nepřitáhli Jirčanští s návrhy na další aktivity ke zvelebení obce. Svou brigádnickou činnost zaměřili především na úpravy sportovního areálu a koupaliště. Postavením cihelný a v té souvislosti nových bytůvek ve Štědříku, se zvýšil počet občanů Dolních Jirčan víc než Psár, které do té doby byly větší částí sloučené obce. Vzhledky na to, že se po osamostatnění „cihelný Dolní Jirčany“, by se část domů mohla dostat do psárecké obce, patrně také motivovaly Jirčanské k tomu, aby usilovali o oddělení.

A tak se už v radě MNV 5. února 1990 jednalo o rozdělení - desintegraci - obce. ONV k tomu dal stanovisko,

že náležitost je potřeba projednat na schůzi Občanského fóra. To však bylo v obou částech obce samostatné a tak se na nicem, pokud jde o rozdělení obce, nedohodlo.

Na plenárním zasedání MNV, které se konalo 25. března v sále Pohostinost v Dolních Jirčanech bylo přítomno 98 osob. Po projednání připraveného programu vystoupili zástupci z Dolních Jirčan s tím, že v podpísané akci v Dolních Jirčanech a Štědříku se více než 90% osob vylovoilo pro rozdělení obce a osamostatnění Dolních Jirčan. Bez dlouhých diskusí se o návrhu hlasovalo. Pro rozdělení bylo 11 z přítomných 20 poslanců (12 omlaveno) 8 proti, 1 se zdržel hlasování. Pro rozdělení hlasovali i někteří poslanci ze Bráta.

Tím bylo o zásadě rozhodnuto a na pořad rady MNV 2. dubna přišlo jednání o rozdělení majetku MNV do dvou obcí, a také nové katastrální vymezení. Tak teprve začaly spory, zejména o budovu MNV, které by měly sloužit oběma obcím. Je v ní kromě místnosti MNV i pošta, obecní knihovna, zdravotní středisko pro děti (v úř. dny) a další společná zařízení.

Rada MNV navrhl, aby se hranice katastru vedla v polovině budovy a zařízení sloužila oběma obcím. Tím by ovšem do Bráta připadlo i několik popisných čísel k dřívějšího katastru Štědříka, zejména domky Na stráni. S takovým řešením však zástupci Dolních Jirčan nesouhlasili a žádali rozdělení podle původních katastrů.

K dohodě nedošlo ani při jednání na ONV. Byla vytvořena pracovní skupina pro rozdělení obcí, včetně majetku vzniklého v akcích Z. Ani ta neměla uspokojivé řešení. Tak se konalo 21. června další plenární zasedání MNV v Bráta, za účasti 24 členů MNV a dalších 114 občianů. Pracovní skupina připomněla, že kromě rozdělení majetku je nezbytné najít v obou obcích nové funkcionáře, včetně administrativy a účetnictví.

Diskuse byla široká, od názoru, že celé rozdělení je nesmysl, který oslabuje obec a lidem nic nepřinese, až po tvrdě trvání na rozdělení s odůvodněním, že příspěvky k dármi a cihelný pomohou zlepšit vybavení v Dolních Jirčanech. Proti názoru na zachování původního katastru byli občané „Na stráni“, kteří jsou sice na katastru Štědřík, ale mají blíže do Bráta a petici za oddělení nepodepsali. Začaly i připomínky, že před sloučením byla v Bráta mateřská škola, knihovna, pošta, vše po postavení nové budovy přeneslo do Štědříka. Došlo i na vyjádření „My máme v Bráta v čističce pro Jirčanskou špínu“ a pod.

Nakonec bylo dohodnuto, ustanovit novou komisi OF a rady MNV k rozdělení majetku. Na dalších zasedání rady MNV však bylo konstatováno, že k dohodě opět nedošlo. Podle měkora rady MNV je situace pro rok 1990 neřešitelná a je potřeba připravit místní volby pro celou dosavadní obec. Desintegraci je možné podle sdělení ONV uskutečnit k rozpočtových důvodů v každém roce a je k tomu nutná dohoda o majetku. Protože k té nedošlo, je možné o volběch jednat až po volbách, tedy až v roce 1991.

volební program a způsob voleb. To, i složení kandidátek, která zřejmě neměla důvěru části psárských voličů, mělo za následek slabou volební účast z této části obce.

Třetím volebním partnerem byla kandidátka L. strany lidové, společná pro celou obec. I když získala pro své dva kandidáty v průměru přes 150 hlasů, volební systém vyhodňující silnější strany, dal této kandidátce menší šance.

Tomu pak odpovídaly i volební výsledky. Z celkového počtu 859 kapsaných voličů přišlo k urně jen 665 voličů (77,4%). Z toho ze staré obce Psáry ze 385 kapsaných voličů přišlo jen 199 (53%). Z Jirčan a Štěpánky přišlo k volbám 466 voličů (96%). Vzhledem k tomu byl také podíl neplatných hlasů (nezákostných, přeškrtnutých či jinak k nehodnocených kandidátek) celkem 14%, což je 22% odevzdaných hlasů. Ty byly zřejmě z obou částí obce, protože k tak velkému počtu odevzdaných hlasů jich získal pro svou osobu nejvíce František Adámek z Dolních Jirčan - 316 hlasů - o 150 méně než bylo voličů z Dolních Jirčan a Štěpánky. Získal tedy hlasy 43,5% voličů. (36,4% oprávněných voličů)

Sdružení nezavislých kandidátů II. z Dolních Jirčan získalo 3849 hlasů (61%) Sdružení nezavislých kandidátů I. jen 2148 hlasů (34%) a ČSL 313 hlasů (5%) Podle velké složitěho propočítání mandátů získalo SNK II. 9 mandátů (60%) SNK I. 5 mandátů (53%) a ČSL 1 mandát (4%). Výsledky hlasování ukázaly, že voliči si vybírali osobnosti ze všech tří kandidátek. Mnozí Jirčanští zřejmě volili i psárské kandidáty, a zřejmě i naopak. Takže to s touto vzájemnou nezávislostí dvou obcí asi nebude tak křivé!

Do obecního zastupitelstva byli zvoleni:

František Adámek (SNK II.) řidič, 40 let, Dolní Jirčany, 316 hlasů.
 Josef Zela (SNK II) elektrikář, 35 let, Dolní Jirčany, 304 hlasů
 Jiří Adámek (SNK I) mistr, 41 let, Psáry, 296 hlasů.
 František Votoček (SNK II) elektrikář, 40 let, Dolní Jirčany, 292 hlasů.
 Jiří Mencl (SNK II) dělník, 38 let, Dolní Jirčany, 282 hlasů.
 Václav Hrbíček (SNK II) řidič, 42 let, Dolní Jirčany, 270 hlasů.
 Jan Žižka (SNK II) vakuový technik, 34 let, Dolní Jirčany, 265 hlasů.
 Jiří Šimšák (SNK II) řidič, 29 let, Dolní Jirčany, 265 hlasů.
 Jiří Kráček (SNK I) mistr, 46 let, Psáry, 263 hlasů.
 Ing. Cyril Budač (SNK II) výkonný pracovník, 47 let, Dolní Jirčany, 259 hlasů.
 Petr Škřivan (SNK I) zámečnick, 43 let, Psáry, 246 hlasů.
 Jana Pavličková (SNK II) kuchařka, 30 let, Dolní Jirčany, 245 hlasů.
 Ing. Vladimír Krčmář (SNK I) technolog, 45 let, Psáry, 235 hlasů.
 Pavel Kyjar (SNK I) redník, 47 let, Psáry, 234 hlasů.
 Eva Adámková (ČSL) vychovatelka, 49 let, Psáry, 188 hlasů.

Ustavení obecního zastupitelstva.

Na ustavující schůzi obecního zastupitelstva 3. prosince, kterou řídil jeho nejstarší člen Ing. Budač, byla ověřena platnost volby, zvolení členové složili slib. Bylo odhlasováno, že volba starosty, místostarosty a členů rady bude veřejným hlasováním. Za SNK I byl navržen Ing. Krčmář a získal 4 hlasy, za SNK II Josef Zela, získal 8 hlasů. Navrhování se hlasováním zdrželi. Nově zvolený starosta Josef Zela poděkoval za důvěru a ujal se řízení schůzky.

Také místostarosta byl stejného poměrem zvolen František Vatoček z Dolních Jirčan a dva členové obecní rady Jiří Kenda a Jana Šaolíčková. Teprve pátým členem rady byl zvolen Jiří Kráček z SNK1 (Psáry)

Za volební komisi její předseda Pavel Kyslar poděkoval přítomnému dlouholetému předsedovi MNV Ing. Kadeřábkovi za jeho obětavou práci pro zvelebení obce. Ten pak upozornil i na káslabky bývalého tajemníka MNV Josefa Šimka a dalších členů rady, poděkoval občanům za pomoc a obětavou práci, bez níž by se takových výsledků nemohlo dosáhnout. Popřál nově zvolenému obecnímu zastupitelstvu hodně úspěchů v práci pro blaho obce.

Rovněž nově zvolený starosta Josef Zela se k poděkování připojil. Z budoucího programu zdůraznil péči o ekologii v obci, především dostavbou čistíčky odpadních vod, likvidací čirých skládek. V sociální oblasti péči o školu, mateřskou školu a pozornost starším občanům.

Občané z psárské části obce byli s výsledky voleb nespokojeni. Považovali za spravedlivé, aby zastupce starosty byl z jejich části obce. Také poměr členů v radě - 4 z Dolních Jirčan a 1 ze Psár vzbuzoval nevoli. Nedalo se ale nic dělat, volba byla právoplatná, schválená nadpoloviční většinou obecního zastupitelstva. Nakonec někteří občané Psár uznali, že základní chyba byla v sestavení kandidátky, která nezbudila dost důvěry a nezískala podporu psárských voličů.

Je si jen přet, aby nové vedení obce bylo moudré, získalo podporu občanů ke společné práci a aby se obec v příchodích letech rozvíjela tak úspěšně, jako v období uplynulých dvaceti let. Všude v nich byla kromě úpravy komunikací, chodníků, kanalizace a posílení elektrické sítě postavena ve spojené obci řada veřejně užitečných staveb: Budova MNU, kde je i pošta, knihovna a zdravotní ordinace pro děti. Dále byla postavena mateřská škola, pěkně vybarvená, dvě samoobsluhy jednoty, kulturní dům, dvě koupaliště, obě tělovýchovné jednoty mají upravená hřiště s kabínkami. Před dokončením je dům slatěk a připravena stavba čistíčky odpadních vod. V obou částech obce byly vytvořeny podmínky pro rozsáhlou výstavbu rodinných domků - hezkých vilk, které si občané postavili a dále starí, mnoho starších domků bylo adaptováno na stavbu patra. I když obec se rozvířila a zkrásněla.

Star přírody.

Obecně se hovoří o devastaci přírody. V údolích a v okolí však není situace tak špatná. Lesy a stráně jsou sice „zamořeny“ chatami, ale někteří z nich jsou tam již přes 50 let a do přírody „vrostly“, jiné přes 30 let. V posledním desetiletí jich i díky administrativním opatřením proti zabírání zemědělské půdy nepřibývá nicméně je jich v katastru obce na 800, ve srovnání s asi 280 trvale obydlenými domy v obci je to značný nepoměr.

Lesy trpí exhalacemi ze vzdálenějších zdrojů, ale ještě lze najít i jedle, které jsou na škodlivé emise nejcitlivější. Vyřezky jsou pravidelně vysazovány a osvětřovány, ale mladé smrčky a borovičky jsou navzdory ochrannému omaxávní okusovány srncí svěřci.

Jediným průmyslovým podnikem v okolí je jívečská cihelna a Safina ve Ksteci. Jsou vytařeny taprojem olejem, který okolí neasmozuje neúměrně. Ve vytařeném poli cihelny jsou kromě občasných návrsů zeminy vytaženy při stavbě pražského metra i menší rybníčky s rybníky.

Na polích se pěstuje většinou pšenice a ječmen, a kromě nich plodiny kukurice, vojtěška a bob na semena. Nejsou tedy chemikáliemi přetíženy, těžké stáje však půdu neúměrně kateňují. Podle vodoteč v polích rostou vrby, okolo cest se vysazují nové stromy. Jejich nejvřetvím nepřitelem není chemie a mechanizace, ale mladí vandaloři. Myslivci a sadruáči a rybáři naopak přičině chráně. Na rybníčkách už před 35 lety vysázelí krmítky v nichž se drží kachni, bažantí a srncí. Na podzim se objevují v polích i divočáci.

Zvěři už není tolik co bývalo, ale nelze říci, že by vymizela. Za pozřokým lřibitovem jsem napočítal 20 křivců (bývaly jich tam stovky) a remítku do lesa Mordýřka přelřhá asi 11 kusů srncí svěřce, která se v létě a na podzim žijí v kukurčicových lánech. Bařanti se udržejí díky pravidelnému vysazování křat. Jejich nepřitelem jsou přemnožené lišky.

Po letech jsem viděl začátkem zimy dvě hejna koroptví. Je ovšem otáčka, zda při velkém počtu dravců přežijí. Díky ochraně dravých ptáků se tu rozmnožuje láně losů, která každoročně vyráží mláděta a sbavuje pole myši. Rozmnožily se i poštolky, které se třepetají nad polem vojtěšky. Objevily se však také jistiáci a podobně zdecimovali hejno krdliček, losů i koroptve.

Rozmnožily se také straky, které zalétají až do obce, vytařují nasety hráček a pleni hnízda sčoků, brhlíků a kosů. Až na káhradn do krmítka k nám v zimě přiletěla vojka a také straka-půd. Na rybníčkách jsou kachny a lysky, v rekosi vyráždějí mládě.

Jako rarita se u rybníka a vřlin při potoce objevil nový host, kormorán. Až je to podivné, viděli jsme ještě v začátku zimy (kluci už bruscili) tři kusy (samici a 2 samce) nekmutě stát ve vojtěškovém poli, kde patrně čekali na myši. Mladé zelené lesklé perí, dlouhý křk a kobák, výška stojícího ptáka asi 60 cm a rozpětí křidel nejméně 120 cm. Byla to krása na ně dalekohledem pohledět. K večeru odlétali směrem k Vltavě.

Celkem tedy mohu počátkem devadesátých let konstatovat, že příroda v katastru obce je ještě dost zachovalá, a to i díky obětavosti lidí, kteří o ni pečují.

Začátkem jara 1991 sestavil na základě pramenů i osobních poznatků

Ing Marcel Kolč,

Psáry 1994.

Závěrem svazku

Dopisují tři svazek kroniky obce Psáry. Popisuje období od roku 1962 do 1990. V počátku hlavně problémy zemědělské výroby, později i politický a společenský život obce. V některých částech se vrací i do staré historie obce. (str. 98-99)

Kroniku vedl od r. 1955 do r. 1962 Josef Léb, bývalý důstojník Čs. armády. Po něm v letech 1963-1978 pokračovala jeho manželka Blahoslava Léblová. Když předsedala v r. 1970 v úvolněném výboru, bylo vedení kroniky svěřeno Jaroslavu Jarošovi, také má sládkovi. (Byl v r. 1945 prvním předsedou MNV a poměry v obci dobře znal.) Když pro nemoc nemohl v r. 1978 pokračovat, byla kronika svěřena mladému poslanci MNV ing. Františku Komrakovi, pracovníkovi travičské cihelny. V r. 1983 požádal MNV o další vedení kroniky Ing. Marcela Kolče.

Když se v kronice hovoří i o tom, že J. Léb objevil 1. svazek, šlo patrně o svazek dravý, od r. 1945 do r. 1961. Je uložen v Městském muzeu v Jilovém, společně s kronikou Dobrušek Jirčan, v níž je stará historie obce (ke šlechtě kroniky) dále se kronikář nedostal. První svazek, ze období předmnichovské republiky, který vedla údajně m. j. Marie Hejlová (v r. 1948 emigrovala) se objevit nepodařilo.

Současný kronikář Ing. Marcel Kolč se narodil 9. 9. 1922 ve Štáhlavech u Plzně. Vychodil 3 měšťanky a pak pracoval u otce v zemědělství. V lednu 1949 nastoupil do přípravy a v r. 1953 ukončil Vysockou školu zemědělskou v Praze. Po ní se stal redaktorem Zemědělských novin. Byl činný ve Svazu novinářů a od r. 1971 byl státním tajemníkem ČSSN. V r. 1987 odešel do důchodu. Do Psár se dostal tak, že se v r. 1952 oženil s Blahoslavou Jarošovou, nar. 26. 10. 1930 v Psárech. Rozšířili si rodinný domek č. p. 117 (po rodičích) kde většinu času žijí Ing. Marcel Kolč.

Psáry 1990

